

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 209/2569

ศาลปกครองนครสวรรค์ ศาลผู้ส่งความเห็น ศาลจังหวัดชัยนาท ศาลผู้รับความเห็น นางสาว ร. ผู้ฟ้องคดี
เทศบาลตำบลเสือโฮก ผู้ถูกฟ้องคดี

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1304

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้ นางสาว ร. ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องเทศบาลตำบลเสือโฮก ผู้ถูกฟ้องคดี ต่อศาลปกครองนครสวรรค์ ความว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน เนื้อที่ 18 ไร่ 1 งาน 7 ตารางวา โดยที่ดินแปลงดังกล่าวผู้ฟ้องคดีได้ให้บุคคลภายนอกเช่า ต่อมา ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงข้างเคียงได้ยื่นขอรังวัดที่ดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไประวางแนวเขตที่ดินในวันดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีพบว่าการขุดคลองส่งน้ำขนาดใหญ่ผ่านกลางที่ดินของผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีไม่เคยทราบและให้ความยินยอมมาก่อน ซึ่งผู้ฟ้องคดีทราบว่าผู้ขุดคลองส่งน้ำคือผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้ขอคัดถ่ายระวางแผนที่และยื่นคำขอรังวัดสอบเขตที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชัยนาท ปรากฏว่ามีการขุดคลองส่งน้ำและก่อสร้างถนนรुक้าเข้ามาในที่ดินของผู้ฟ้องคดี ทำให้รูปแบบที่ดินของผู้ฟ้องคดีเปลี่ยนแปลงไป และได้รับความเสียหายสูญเสียที่ดินไปจำนวนหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีจึงขอยกเลิกการรังวัดที่ดิน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีโดยตรง เป็นการบุกรุกเข้าทำลายที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยไม่มีอำนาจและผู้ฟ้องคดีมิได้ให้ความยินยอมให้ผู้ถูกฟ้องคดีขุดคลองส่งน้ำและทำถนนรुक้าเข้ามาในที่ดิน ของผู้ฟ้องคดี และที่ดินของผู้ฟ้องคดีไม่ได้ถูกเวนคืนที่ดินเพื่อสาธารณประโยชน์แต่อย่างใด ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีกลับคลองส่งน้ำที่ขุดเข้ามาในที่ดินของผู้ฟ้องคดีและปรับสภาพที่ดินให้สามารถทำนาได้ตามเดิม และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีถอยถนนที่รुक้าเข้ามาในที่ดินของผู้ฟ้องคดีให้อยู่ในแนวเขตพิกัดของกรรมที่ดินและปรับสภาพที่ดินให้สามารถทำนาได้ตามเดิม ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า ไม่ได้กระทำละเมิดและมีได้ขุดคลองส่งน้ำและทำถนนรुक้าไปในที่ดินของผู้ฟ้องคดี คลองส่งน้ำพิพาทมีการขุดและประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันมาประมาณ 60 ปีโดยมิได้มีเจ้าของที่ดินเดิมหวงห้าม ถือได้ว่าเป็นเจ้าของที่ดินพิพาทเดิมได้ยกที่ดินส่วนที่เป็นคลองส่งน้ำให้เป็นสาธารณะอันเป็นการสละที่ดินให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 ไม่จำเป็นต้องมีการจดทะเบียนยกให้เป็นทางสาธารณะต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนถนนสาธารณะบริเวณที่ดินของผู้ฟ้องคดี เดิมเป็นเหมือนสาธารณประโยชน์ ต่อมาทำเป็นคันดินโดยชาวบ้านร่วมกันทำขึ้น ถือว่าถนนดังกล่าวมีสถานะเป็นถนนสาธารณประโยชน์โดยสภาพ ขอให้ยกฟ้อง ผู้ถูกฟ้องคดียื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองนครสวรรค์เห็นว่า เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครอง อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย และเป็นคดีพิพาทอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย หรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดี จึงเป็นคดีปกครองที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจังหวัดชัยนาทเห็นว่า เป็นคดีพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินตามหลักกฎหมายแพ่งไม่ใช่กรณีที่มีประเด็นพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย คดีระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดี

จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้เทศบาลตำบลเสื่อโฮก ผู้ถูกฟ้องคดีจะเป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามบทนิยามในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และมีหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ตามมาตรา 67 (1) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ก็ตาม แต่การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเหตุว่าผู้ถูกฟ้องคดีกระทำละเมิดชุดคลองส่งน้ำและการสร้างถนนสาธารณะรุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดีทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่าคลองส่งน้ำและถนนที่พิพาทเป็นทางสาธารณประโยชน์ การชุดคลองส่งน้ำและการสร้างถนนพิพาท จึงไม่เป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ดังนั้น การที่จะวินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่จึงเป็นเพียงผลของการวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับสถานะของที่ดินพิพาทว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งหากศาลวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดี การชุดคลองส่งน้ำและการสร้างถนนของผู้ถูกฟ้องคดีก็เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี แต่หากที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งอยู่ในการดูแลรักษาของผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว จะเป็นผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจเข้าไปจัดให้มีและบำรุงรักษาทางพิพาทได้ ไม่เป็นละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ดังนั้น คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีจึงมีความมุ่งหมายที่จะให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นสำคัญ ข้อพิพาทในคดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/209/2569>